

Ideari

Preàmbul

Avui dia es fa necessari trobar noves formes de viure i conviure a causa dels canvis demogràfics i socials que es van produint, i d'una manera especial entre la gent gran.

L'esperança de vida s'ha allargat, sovint els problemes de soledat són els més frapants entre aquest col·lectiu, les famílies s'estan configurant de manera diferent amb una gran diversitat, i els actuals models residencials per aquest col·lectiu i sobretot de cara a l'envelliment i la dependència, no són sempre els que ens agraden.

Les persones que estem arribant a la jubilació amb una pensió més o menys digna, volem també poder decidir com viure l'etapa d'envelliment, més enllà de les ofertes en HPO que no ens inclouen.

En aquest context considerem prioritari trobar nous sistemes per viure de forma més sostenible a tots nivells de manera que puguem continuar essent persones el més independents, actives i solidàries escollint aquells models més propers a la nostra manera d'entendre la vellesa.

El nostre projecte es basa en un model d'habitatge, que prioritza la llibertat, l'autogestió, la solidaritat i la sostenibilitat, amb l'objectiu de viure a Lleida de manera autònoma, saludable, rodejats d'una bona comunitat i a ser possible fins al moment de la mort si així es desitja.

Per què el cohabitatge?

Volem construir un projecte col·lectiu que ens permeti una forma de vida centrada en les persones, sostenible en aspectes socials, ecològics i econòmics d'acord amb les nostres necessitats i valors. Volem una vida activa, que potenciï les relacions socials i alhora respecti l'autonomia i la independència personal, en una comunitat col·laborativa, basada en l'ajuda mútua i en l'esperit de bon veïnatge.

En aquest model d'habitatge la propietat és col·lectiva, no individual, i basada en el dret d'ús. El que és important és que es pot viure en l'habitatge fins als darrers dies al preu pactat per la comunitat.

Qui som?

Ens hem trobat un grup de persones, majors de quaranta-cinc anys i fins als 70, a les quals ens motiva i ens agrada la idea de viure en comunitat i de participar en un model d'habitatge no especulatiu, però sí digne i superant els actuals models d'HPO.

Vam començar essent tres dones, actualment hem ampliat el grup motor, i quan tinguem més temes definits farem una major presentació i captació de socis (segurament fins a una vintena d'unitats de convivència, segons possibilitats arquitectòniques i de sostenibilitat econòmica).

Pensem en formes de vida alternatives, amb models i experiències que ja s'han posat en marxa tant a Catalunya, Espanya, i Europa, i que ja han demostrat que aporten una bona qualitat de vida.

Som un grup obert i respectuós amb la diversitat i que té com a objectiu el bé col·lectiu. Volem crear un projecte d'habitatge col·laboratiu que combini el respecte a la privacitat amb la col·laboració entre els membres del grup.

Projecte

Ens plantegem crear i autogestionar un espai de cohabitatge sènior format per un conjunt d'habitatges en model de cessió d'ús que combinarà espais privats amb zones d'ús compartit.

El desenvolupament de la construcció es farà, en la mesura del possible, a partir de paràmetres sostenibles i ecològics.

Volem viure en un medi integrat a la nostra ciutat, Lleida i alhora proper a zones verdes, que ens permeti l'accés fàcil als serveis i a participar activament de la vida social i cultural de l'entorn.

Aquest és un projecte per a persones a partir de 55 anys i autònomes física i psíquica mentalment, en el moment d'entrar al recurs.

L'accés a l'espai de cohabitatge es definirà amb percentatges per franges d'edat.

El projecte requerirà també autonomia econòmica que permeti a les unitats de convivència assumir les despeses (aportació inicial, i despeses mensuals).

Principis del projecte d'habitatges compartits

Aquest projecte es basa en un model d'habitatge compartit que prioritza la llibertat, l'autogestió, la solidaritat i la sostenibilitat, amb l'objectiu de viure a Lleida de manera voluntària, autònoma, saludable i en comunitat. Els seus principis fonamentals són:

1. Vida independent i comunitària:

- Garantir que cada persona disposi d'un espai propi i independent, mentre es fomenta la convivència en un entorn compartit.
- Crear un espai on les persones comparteixin una filosofia de vida semblant, basada en el respecte, l'empatia i la solidaritat.

2. Diversitat d'habitatges:

- Facilitar la convivència de diferents tipologies d'habitatges adaptats a les necessitats i perfils dels residents.

- Promoure un entorn obert a la inclusió i a la diversitat de famílies i individus.
- 3. **Sostenibilitat social, econòmica i energètica:**
 - Desenvolupar un model que prioritzi l'equilibri entre els recursos econòmics, la cura del medi ambient i el benestar social.
 - Fomentar la construcció i el manteniment d'espais eficients energèticament i respectuosos amb el medi natural.
- 4. **Arrelament a la ciutat i l'entorn:**
 - Situar el projecte a Lleida, prop dels serveis bàsics (centre de salut, cultura, transport, comerços).
 - Afavorir el contacte amb espais verds i entorns tranquils que permetin una qualitat de vida saludable.
- 5. **Espais i activitats comunes i comunitat real:**
 - Incorporar espais compartits per a activitats socials, culturals, esportives, lúdiques...
 - Crear un ambient que fomenti la col·laboració, la participació activa i el suport mutu entre els residents.
 - Obertura i participació externa.
- 6. **Transformació social i replicabilitat:**
 - Desenvolupar un model innovador que superi la lògica exclusivament mercantilista, centrada en la rendibilitat econòmica.
 - Promoure aquest projecte com un exemple replicable a altres comunitats, barris i ciutats.
- 7. **Cura i suport col·lectiu:**
 - Abordem la cura, l'envelliment i les situacions de dependència, des d'una visió holística de la persona, ateses les necessitats individuals.
 - Plantejar un canvi en el model tradicional de convivència, incorporant més implicació col·lectiva en la cura de les persones grans.
 - Establir relacions intergeneracionals que enriqueixin la convivència i aportin diversitat d'experiències.
- 8. **Valors compartits:**
 - Construir una comunitat basada en valors comuns com el respecte, la solidaritat, l'empatia i la col·laboració, mantenint l'autonomia individual de cada persona.

Aquest projecte pretén ser un referent en la recerca d'una nova manera de viure, que posa en el centre les persones, la seva qualitat de vida i la cura del seu entorn. Es tracta de construir una comunitat viva, innovadora i solidària, que demostrï que un canvi social és possible començant per les relacions més properes.

Què volem?

- Crear un projecte de **cohabitatge sènior** per a persones a partir de 55 anys Per a començar a participar del projecte s'establiran diferents franges **entre 55 i 75 anys**. 55/60: 20%, 60/65: 40%, 65/70: 30%. + de 70...
- Viure en un **espai propi**, independent, però que permeti estar **rodejat de gent que comparteix una semblant filosofia de vida** amb capacitat d'empatia i respecte, amb uns valors similars, i amb qui es poden compartir espais i propostes de projectes.
- Possibilitar la convivència de **diferents tipologies d'habitatges individuals, compartits** amb parella, família, amistats... (diferents grandàries, perfils...).
- Tenir en el moment d'ingrés a la comunitat **condicions físiques i psíquiques** que li permetin una autonomia en les activitats de la vida diària.
- Assegurar poder viure allí i amb un **cost adequat** fins que els usuaris ho decideixin.
- **No vincular la participació en el projecte a HPO.**
- Disposar d'una **solvència econòmica** que permetin la participació al projecte (aportació inicial, cost mensual de l'habitatge, despeses comunitàries, despeses individuals)
- Tots els nuclis de convivència han de constar com a **mínim** de: sala/menjadador, habitació, cuina i WC.
- El projecte disposarà d'un seguit de **serveis compartits** pendents de tancar: menjador, sales d'activitats varies, biblioteca, bugaderia
- Dissenyar el projecte entre els que serem usuaris del mateix però amb la **direcció i gestió d'una cooperativa externa** especialitzada.
- Un cop estigui el projecte en marxa anar pactant el funcionament del projecte de **manera consensuada** entre tots els participants en el mateix.
- Viure d'acord amb un **model d'habitatge que sigui sostenible** des del punt de vista social, econòmic i energètic.
- Viure en un espai que ens permeti envellir i **allargar allí al màxim la nostra estança a casa** i en condicions de manera que es pugui comptar amb les cures que siguin necessàries.
- **Viure a la ciutat, propers als serveis bàsics i de socialització** (CAP, cultura, transport, botigues...).
- Poder gaudir d'un **entorn més natural**, verd, tranquil i silenciós, i poder disposar d'espais comuns de tallers, activitats de treball proper de casa.
- Viure en una **comunitat real**, compartint espais, estones, xerrades, experiències, sentiments i coneixements de bon veïnat.
- Fer un **model constructiu i de convivència crític socialment** i que serveixi com a exemple i precursor per replicar el projecte en més comunitats, barris, ciutats...
- **Trencar una mica el model gairebé "únic" de família o unitat de convivència** amb més implicació col·lectiva en l'acompanyament i la cura de les persones.
- Participar en un projecte que es plantegi un **canvi de model social**.
- Construir **iniciatives innovadores** i cuidar el nostre entorn i això comença per cuidar les persones que viuen al nostre voltant.

Objectius

- Viure una vellesa digna i activa, compartint experiències que afavoreixin l'enriquiment personal i col·lectiu.
- Establir xarxes de suport mutu i espais col·lectius compartits que afavoreixin l'equilibri emocional tant en l'aspecte personal com relacional, evitant l'aïllament i la soledat.
- Dissenyar el nostre projecte i gestionar-lo de forma participativa.
- Construir un conjunt d'habitatges adaptats que comprendrà: espais privats i espais comunitaris.
- Aportar a la nostra qualitat de vida aspectes com la tranquil·litat, la privacitat, la seguretat, l'afecte, la companyia i la cooperació. Sentir-nos part d'una comunitat orgànica on cadascú aporta la seva experiència vital.
- Estendre i aportar la nostra participació en la vida del barri, de la ciutat, en la qual ens volem inserir.

Fonaments

Sostenibilitat

Volem desenvolupar col·lectivament una manera més sostenible de viure a tot nivell.

1. Sostenibilitat social

- Gaudint de relacions de proximitat, on es vegin afavorits valors per tots compartits: col·laboració, companyia, ajuda mútua, activitats culturals i de lleure, etc.
- Optimitzant esforços mitjançant la bona gestió del projecte que garanteixi la continuïtat i la bona convivència.
- Inclusió i participació amb diferents col·lectius i l'entorn.

2. Sostenibilitat ecològica

- Construirem un projecte tan ecològic com puguem, d'acord amb les possibilitats aplicant criteris de construcció responsable en tots els habitatges i instal·lacions, tenint en compte aspectes com l'orientació, fonts renovables d'energia...
- S'optimitzaran espais i consums.
- S'aplicaran hàbits d'estalvi d'eficiència energètica i reciclatge; per tal de reduir el consum, ens proposem compartir instal·lacions, espais, subministraments, tecnologia, telecomunicacions, productes, serveis d'ús comú, etc.
- Es podran tenir mascotes.
- Es propiciarà la producció (horts), i la compra de proximitat.

3. Sostenibilitat econòmica

- El projecte haurà de ser sostenible i adequar-se a les condicions econòmiques que s'estableixin.
- El grup tendirà a organitzar-se internament, però podrà plantejar-se una contractació externa de serveis i gestió.
- La propietat no serà privada, sinó de la cooperativa en cessió d'ús.
- Els membres de la comunitat han d'assumir el compromís de participar econòmicament segons s'hagi establert.
- Buscar mecanismes externs de finançament (banca ètica, subvencions, exempcions municipals...)

Cures

- Entenem les cures com a eix vertebrador del projecte cap a una major dignitat i plenitud de vida; un compromís col·lectiu amb una triple mirada: un model de vida comunitari, un model de suport als diferents moments vitals i un model de relació amb l'entorn natural i social.
- Estem construint un model de funcionament grupal i de presa de decisions des de l'horitzontalitat, potenciant la confiança, la inclusivitat i la diversitat.
- Abordem la cura, l'envelliment i les situacions de dependència, des d'una visió holística de la persona, tenint en compte les necessitats individuals.
- S'utilitzaran els diferents recursos del sistema en la cura de les dependències, i es mirarà de buscar solucions compartides si no existeixen en el sistema.
- Recomanarem que tots els membres tinguin definit el seu testament vital i algú del grup conèixer-lo.
- El grup respecta les pràctiques de vida i de salut de cadascú, sempre que no alterin la bona convivència i veïnatge.
- El suport, la solidaritat i l'ajuda mútua són pilars bàsics del nostre projecte.
- Com que es tracta d'un projecte per a tota la vida és una prioritat que tots i totes puguem viure i morir dignament a casa nostra; per això la comunitat està compromesa en un procés d'aprenentatge per a una convivència tan plena com sigui possible.

Governança: com volem funcionar?

Volem gestionar el nostre projecte seguint valors democràtics en espais assemblearis i de presa de decisions, preferentment per consens o per majoria, depenent de l'abast del tema, sempre intentant fer-ho per consens.

Les persones de nova incorporació hauran de respectar els acords presos prèviament pel grup. Si una part majoritària del grup ho considera o si les circumstàncies han canviat es podran revisar.

Per organitzar-nos es podran crear comissions d'acord amb les capacitats i interessos de les diferents persones membres del grup. (Economia, activitats i convivència, arquitectura/manteniment, cures)

Partim de la idea de la Democràcia participativa, incentivant la participació de totes les persones. Promourem una comunicació assertiva, empàtica i no violenta.

El nostre projecte respon a la necessitat d'innovar la nostra forma de viure, i neix de la constatació i el convenciment que és possible i necessària una forma de viure i convida que ens aportí més benestar i que tenim capacitat d'organitzar-nos per a trobar solucions creatives a les opcions que se'ns plantegen.

Mentre sigui possible els membres del grup seran els executors dels serveis amb el suport de la cooperativa mare, però es podrà optar a contractació externa de serveis o gestió quan es cregui oportú.

Localització

Pendent de concretar ubicació concreta. Al nucli urbà de la ciutat de Lleida. Possibilitat d'edifici nou o rehabilitació.

Viure a la ciutat, propers als serveis bàsics i de socialització (CAP, cultura, transport, botigues...).

Poder gaudir d'un **entorn més natural**, verd, tranquil i silenciós, i poder disposar d'espais comuns de tallers, activitats de treball proper de casa.

Tipologia dels habitatges

Tenim intenció de crear un disseny obert i amb un mínim d'impacte ecològic, d'acord amb aquestes previsions i requisits:

- Utilitzar materials i dissenys constructius que assegurin la salut dels edificis i de les persones (per tal de minimitzar la sensibilitat química múltiple i l'electrosensibilitat als camps electromagnètics).
- Edificar sense barreres arquitectòniques ni cognitives, amb materials de bioconstrucció reciclables i tenint en compte l'eficiència energètica.
- Construir habitatges (les suficients perquè el projecte sigui sostenible) de diferents mesures per tal d'encabir també diferents models familiars, i diferents necessitats o desitjos. Totes han de tenir els serveis mínims de manera pròpia: habitacions, cambra de bany, cuina – menjador.
- L'espai comunitari podrà incloure: menjador comunitari, cuina, espais per a cures, acollida d'amics familiars o convidats, sales polivalents que permetin disposar de sala d'estar, de lectura, d'activitat física; taller de bricolatge, bugaderia; zona d'aparcament, jardí i espai per als horts...

Mobilitat

Situar-nos propers a serveis de transport públic tant urbà com interurbà.
Contemplar la possibilitat de llocs per aparcament de vehicles propis.

Economia

- Totes les persones que vulguin adscriure's al grup han de poder aportar les quotes corresponents en el moment d'iniciar-se el projecte.
- Tota fase ha de ser sostenible i autònoma econòmicament.
- Es preveu una aportació de capital social inicial.
- Es preveu una quota mensual . En aquesta quota hi hauria comptabilitzades les despeses de la quota d'ús, de manteniment, solidaritat i els subministraments comuns.
- Les quotes mensuals es regulen en 4 paràmetres:
 1. Habitatge, segons els m² de l'habitatge.
 2. Consums i despeses pròpies de cada unitat de convivència.
 3. Despeses de manteniment dels espais comuns (imputables a cada persona)
 4. Serveis varis. A mesura que evolucioni el projecte s'anirà veient si hi ha altres despeses comunes a incorporar (gestió, cures, activitats...) que s'imputaran també personalment.
- Si una persona no hi pot anar a viure quan s'iniciï la convivència hauria de pagar igualment la quota mensual.
 - No s'admetran reserves de plaça.
 - Es definiran els criteris d'accés i es gestionarà una llista d'espera.
 - Valorarem la possibilitat de poder consensuar amb l'ajuntament la seva possible implicació en el projecte (espais de formació, gestió de serveis amb entitats socials. ...)

Pendent de definir:

- Apostem pel model de cessió d'ús dins la cooperativa de Sostre Cívic.
- Caldrà treballar en detall el tema de les cures.
- En el moment que es presenti una dependència avançada, es contemplarà cada cas de manera individual, prenent en consideració els valors i les preferències que la persona hagi expressat i sempre que no entrin en conflicte amb la seguretat, el benestar i l'economia de la comunitat.
- Una part important de les cures estarà enfocada a la sensibilització, la indagació i la conscienciació de temes com vulnerabilitat, pèrdues, mort i dol.
- Definir els espais lliures de fum.